Europa madest ning rikidest.

Mönnikord juhtub innimesele önneks, kui ta ka nende kohtadega tuttawaks saab, mis külla tännawast kaugemal on, kui möisi, kirrik ja — „nairis-maa", kust kaudo — wanna sönna móda — tee õigem öeldakse ollema, ehk kül wapril nairis-ma-käijil jallad ikka ennamist ristati aruwad! — Minnewal aastal näitas Kalender meile Emma-jõe jooksmist, tännawo on tal immo pikkemad te-konda ette wõtta ja luggijaid wõerile maile juhhatada. Kellel iggatsemist kasa tulla, se wõib Kalendri-inna eest Europa rigid ning maad kõik lühhidelt tundma õppida; agga tähhele pannemist ning melemöistust tulleb koddunt kasa wõtta, muido lähheb assi opis tuulde ja õppetuse iwwa langeb ohhakisse.

Enne kui tele lähheme sago siin nimmetatud, et sesinnane Ma-ilma jäggo, kus peal ka meilegi elloasset ning peatoito walmistati: Europaks kutsutakse. Europa rajjad on põhja pool Jäemerri, õhto pool Atlanti merri, lõune pool Keskmaa merri ja ommiko pool Must merri, Kaspia merri ning Asia ma. Europa suurus on saddakahhekssakümmend tuhhat ruut-pennikoormat*) (180,000 □ p.) Ennam kui pool sest maast: úhhekssakümmendkahhekssa tuhhat ruut-penniformad (98,000 □ p.) on Wennerigi ossaks. Sellepärrast ei jõua meie tännawo sedda põhjatumat riki, mis Jummal meie armolise sure Keisri wallitsuse alla on annud, pikkemalt lábbi käia, agga tullewal aastal wõttame meie süggawamalt Wennerigist juttustada. Siin nimmetame meie, et

1) Wenne-riik jáult Europa-, jáult Asia-Ilma-ma ossas seisab, ja essimese jão sees kuus-

*) Ruut-pennikorem nimmetakse üks tük maad, mis pennikorem lai ning pennikorem pik on, nisammoti ka ruut-süld, ruut-jalg, ruut-künar igga üks ma tük, mis laiuti ning pikkuti üks süld, jalg ehk künar kannab; ja kirjutakse ruut selle □ neljanurgelise tähhekesega.

kümmend miljoni innimesi ellab. Pea-lin on Moskau, pessa-lin Peterburg. Moskau linnas ellab kolmsaddakolmkümmend-tuhhat innimesi, Peterburgis liggi pool miljoni. Wallitseja keiser: Nikolai I.

Tartust Tallinna on ni hästi Pibe kui Põltsama kaudo tuttaw te ja wõib iggas kohhas, kus eksimist karta, armas Ma keel tejuhhiks sada. Tallinnast lähme meie auro-laewaga otse põhja wasto sõudes:

Some-male, mis kui meiegi sure Wennerigi wallitsuse al, úks kaljoline mäggine ma, ja rahwas kele ning kombe polest meiega suggulane on. Essimene kenna merre árine lin, kelle saddamasse laewaga seisma jáme, on Helsingi lin; seal assub kui Tartus úks suur Universitedi kool. Helsingist ommiko pool seisab Wiburg ja õhto ning põhja pool Abo; wimases linnas ellab kolmteistkümmend tuhhat (13,000) innimest. Some rahwas ellab põllo arrimisega ja kõige ennamist kalla püüdmisega. Kui meie Helsingist maad móda otsekohhe eddasi tungime, siis same wimaks Torneo, mis jubba Lappo-ma rajjal seisab ja úks merre áárne lin on. Agga lappitud kassukas ei jõua Lappo-ma külma wasto seista, seks jägo Lappo-rahwas watamata. — Se merri, mis meie ning Some ma wahhel kutsutakse Some-merre lahheks, ja mis Some ning Rootsi ma wahhel: Põhja merre lahheks, agga sedda laiemat ning suremat selle samma merre jäggu, mis Ria ning Rootsi wahhel on, nimmetakse Lääne-merreks. Et kõik nimmetud kolm ossa, úks merri on, sepärrast wõime meie Lääne-merre emmaks, ja teised kaks arro temma tüttriks nimmetada. — Torneo linnast, mis Rootsi rajja liggidal on, wõime meie õlpsal kombel

2) Rootsi-male sada, agga tulleb siit mönni sadda wersta lõune pole taggasi minna, enne kui